

Fekete-tengeri hajójegy! Mennyi gyerekkori olvasmány, mennyi álmodozás emléket ébresztetted, amikor kezünkbe kaptunk! Ki tett volna mást? Mi térképet ragadtunk és tanulmányozni kezdtük az utirányt. Ime a 8000 tonnás Nagy Péter hajó, amely 17 napig hordoz a hátán háromszázunkat - köztük 50 magyar turistát. Első benyomásaink róla, a tengerrel és a várnai kikötőből elvesszük a hajóduda és az indulás okostárgalmak emlékei között. Elindultunk. Elhagytuk a jelzőternyeket és egy fordulat után egyszerre, természetesen táruult elénk: a végtelen tenger. Barátkoztunk otthonunkkal: a kormányállással, a másodkapitánnyal, és a kormányossal, akiket megismerkedtünk tengerész tudományuk miatt. Ismerkedtünk a titkezeses Fedeltetésű műszerekkel, és a kapitánnyal, aki-ről első percben látszott, hogy igazi, morgó tengeri medve. És ismerkedtünk egymással is románok, bolgárok és magyarok. A társalgóban már egészen baráti volt a hangulat, amikor arra lettünk figyelmesek, hogy szárazföld közeledik. Megérkeztünk Odesszába. A 600.000 lakosú Odessza Szovjet Ukrajna harmadik legnagyobb települése. Élénk forgalmu kikötőváros, igen szép műemlékekkel. Megismerkedtünk a hatalmas, hagymakupolás pravoszláv templommal, a bécsi operához hasonlatos színházzal és a történelmi emlékekkel. A tengerpartig vezető lószökő lépcsőt felismertük. Az 1905-ös orosz forradalmárok leomlására - amelynek jeleit a Patyomkin filmből így emlékeztetnek - itt zajlott le. Odessza a parkok városa. Lakói rengeteg virág közé, dug lombu fák alá menekülnek a forró napsütés elől. Itt költötték el turistáink az első rubelt a jóízű Eszkimó-jégrakétára. És itt ismerkedtünk meg a tenger barátságos hullámaival, az Arkágyia strandon. Két nap már is elszaladt. A Nagy Péter indult tovább Jalta felé. Utközben gyakran jelentkezett könnyűsével a hajó rádiója. A halkedvelők jól élték: amnyi halfélét soha nem ettek, mint itt. Feltűntek a Krím félsziget partjai. Valamikor itt a szárazföld nagyrésze a tengerbe hullott. A part szakadékos, sziklás, a tenger nem messze a parttól 1500 méter mély. Messze kiugrik az Aj Todor szikla, amelyre egy ötletes főnemes a múlt században villát építtetett és taláiban Fockefőszeknek nevezte el. Szinte a parton emelkedik az 1200 méteres Aj Petri csúcs. Jalta: 1945-óta történelmi név. Ebben az épületben ülészett a szövetséges hatalmak jaltai konferenciája, amely a nemzetek békés életének alapelveit foglalta írásba. Az egykori cári nyaralóba, ma a szakszervezetek küldik üdülésre a szovjet polgárokat. A napfényes, jélevegőjű vidék igen alkalmas gyógyhely. Meglátogattuk az Erdészeti Dolgozók újonnan épült szanatóriumát Alupkában. Sétáltunk a zordon parti sziklák között, aztán a melegtől elfáradva itt is felkerestük a strandot. A vendégharaszta parti kövek miatt csak így sikerült kijönnünk a vízből. Felhők gyűltek, esteledett - haza kellett térnünk. A kikötőben kissé meglepődünk. Úszó szállónk eltűnt. Végül a nyílt vízen találtuk meg, mert egy nagyobb hajó érkezett és az állt a melóhoz. Elmerengtünk azon, hogy a vízen a nagyobb hajó... az ur. Épphogy csak elbucsuhatunk a szépséges jaltai kikötőtől és máris röpült tovább velünk a hajó. Most hosszú ut állott előttünk: egy nap és egy éjszaka állandóan tengeren. Természetesen igyekeztünk jól kihasználni az időt. Nagyogóan, forrón süttött a nap - s a fedélzeti medence - kedélyben a legfiatalabb: Stanoi néni példáján - egyszerre népszerű lett. A román filmek az egyik gyanútlan turista társunkat ruhástól furdatták meg. Milyen vidám és milyen zajos egy ilyen tengeri napi! De azért volt, akinek az álmát semmi sem zavarta. /megafonhang/ Szuhumi, Szovjet Abházia fővárosa a kaukázusi parton. A 42-ik hosszúsági és szélességi fok kereszteződésénél épült gyönyörű város. A meleg és a fény hazája. Keresztü forgalom, szebbnél szebb épületek, pálmákkal és eukalyptusokkal szegélyezett széles utcák. Odébb a megmaradt, számunkra furcsán szerkesztett fogatok és a tűzes nap ellen viselt gyapju kalapok. Az átlagos hőmérséklet télen sem süllyed fagypontra alá. Világhírű mangó-kertjében az állatok egész éven át szabadban élnek. Parkjaiban buján

tenyésznek a trópusi bokrok és fák. Sokan száz évnél is tovább élnek itt és korán kivirul a szerelem. Kirándultunk a Kaukázusba. Ijesztő sziklafalak között, széles fennsíkokon, zúgó vizek mellett vizetett utunk. A "Viharos" nevű, valószínűtlenül gyorsan rohanó hegyipatak mentén jutottunk kirándulásunk vége felé. A Rica tóhoz. Már várt ránk a motorosoknak, hogy végighordozzon minket az 550 méter mély jéghideg vízeszlep tetején. Csodás út volt! A kőbányák hőfűtő csucskok magassága 2800-3200 méter között váltakozik, növényzetük alpesi tájakat idéz, a meredek oldalakból csobogó források bugyognak elő. A szépségekre méltó koronát tett a Rica-vendéglő vízfűtő ugró terraszán elkészített ebéd. Csak egy valaki járt szerszámokkal felszerelten mindig külön utakon. Ha visszatért új szerzeményekkel büszkélkedett, egész uton bograkat gyűjtött Fodor

Jemci bácsi. 1200 méter magasban örömmel üdvözöltük hozzátársunkat: az Ikarusz 5538t. Utunk legtávolabbi pontja felé indultunk. Budapestről légvonalban kb. 2000 kilométerrel keletre és vagy 500-al délre fekszik Batumi, a Szovjetunió legdélibb kikötővárosa. Innen már csak hét kilométer a török határ. Az utcákon mindenfelé sokféle nép: oroszok, ukránok, gruzok, örmények, tatárok, törökök. A sétányokon babérbokrok, magló liafák, legyezőpalmák között mesészerű épületek. Megesodáltuk a fából faragott, gruz motívumokkal díszített nyári mozi. A virágüzlet itt bambuszából épült. És mindig újabb és újabb színeket fedeztünk fel a járkelők tarka seregében. Itt is pelitizálnak. Itthon nem is tudják, hogy milyen sokoldalú állat a kecske. Mi láttuk amikor egy tevéltetőnyesen gyomlált a tea közt, anélkül, hogy kárt tett volna a természetben. A világhírű gruz teáról azt is megtudtuk, hogy csak néhány évtizeddel ezelőtt még Gruziaiban. A bő csapadékos vidéken most sokmillió rubel hasznot hajt. Magyarjaink gyorsan lechét vettek a teaszedésből. A batumi botanikus kertben bambuszerdőbe tévedtünk. A bambusz hasonlít a fához, hasonlít a nádhoz, de leginkább óriásira nőtt kalászoshoz. Ebben a növénykertben minden bambuszából készült: a hidak... a padok... a korlát és még a szerelmesek is bambuszba vésik nevüket. A trópusok valószínűtlenségei közt turistáink felfedeztek egy kuszált ágazatu osodafát és nem lehetett visszatartani őket... Alkonyatkor már hazafelé fordult a hajó orra. Hajnalban utolsó állomásunk: Szocsi fogadott minket. A kikötő épülete mindjárt izelítőt adott a városból. Ültem a terraszon. Városarnak olvasószobával. Utunk közben skivel csak megismerkedtünk mid arra figyelmeztetett: Szocsi a legszebb. A számtalan zöld lomb közt megvucó nagy szanatórium valóban felkelti a vágyat: itt üdülni! De legjobban mégis a fémunkások új szanatóriuma tetszett turistáinknak. Másfelől ráig faggatták Szvirszkij építést, aki 72 millió rubel költséggel palotát épített. Ha két nappal később látogatunk ide, fürödhetünk is az uszoda gyógyvizében. De nem volt kicsi az ámulatunk a szocsi vasútállomás láttán sem. A tengerparton egyszer csak földbe gyökerezett a lábunk. Hogyan? Hát itt elefánt is van? Nem, nem. Csak a leningrádi Filmstudio használja fel a természetes díszletet új, egzotikus tárgy filmjéhez. Elmentünk egy hegytetőre, hogy onnan gyönyörködjünk Szocsiában, de váratlanul felhőbe jutottunk. A tenger felett vihar volt készülébe... A víz és az ég haragos lett, a kis hajók a móló mögé menekültek... Pillanatonként váltott színt a vidék... A tarajoshatu hullámok egyre nagyobbra nőttek... A tengeren - pedig ez júniusban ritkaság - kitört a vihar. Ezt tartogatta a tenger utolsó ajándékul.

Dicső szépségű, ősi tenger
Szépséged emlék lesz nekem,
Sokáig hallgatlak szívemmel
Ahogy felugsz az éjkeken.

Elviszlek csendes pusztaságba,
S erdőbe hordom szirtjeid
S az árnyék és a fény világa
Hullámbeszéddel megtelik.

130 éve Puskin bucsuzott így a Fekete-tengertől... De a mi érzéseink is ezek...